

hafva frambragt något mer än jordens klot och himlahalf? Skulle man kunna tro, att utanför vår värld en sådan oerhörd samling af elementer skulle döma sig sjelf till en lättjefull hvila? Nej, nej; om de alstrande krafterna hafva satt lif i de massor ur hvilka himmelen, hafvet, jorden och dess innevånare framgått, så måste man medgifva, att materiens elementer i den öfriga rymden frambragt otaliga lefvande varelser, haf, himlar och jordar, och i rymden utsått världar, liknande vår, som under våra fötter sväfvat bland luftens vågor. Hvarhelst den omätliga materien finner plats och ej möter något hinder för sin spänstighet, der låter den lifvet blomstra upp under olika former; och om elementernas massa är så stor, att alla tiders alla menniskor ej skulle förmå att beräkna den; och om naturen har förlänat den samma egenskaper som åt vår jords materia, så måste dessa elementer i andra regioner af rymden hafva utsått varelser, dödliga och världar¹⁾.

Detta ställe i Lucretii poem, som på ett så afgörande sätt framställer hans åsigt om världarnas flertal, erinrar om det motsvarande stycket i *Anti-Lucretius*, ett poem, der kardinal Polignac har sökt att helt och hållet omstörta sin motståndares byggnad. Men, om det är anmärkningsvärdt, att den materialistiske poeten så öppet höjer vår fana, så är det icke mindre anmärkningsvärdt, att hans spiritualistiske och spirituelle kommentator, som genom hela sitt arbete står i diametral motsats mot honom, här fullkomligt delar sin motståndares idéer. "Alla stjernorna", säger han²⁾, "äro lika många solar, liknande vår, och likasom hon omgifven af mörka kroppar, hvilka de meddela ljus och värme. Planeterna, som kretsas omkring dem, kunna ej upptäckas af

¹⁾ Lucretius, *De Natura Rerum*, lib. II, v. 1051—1075.

²⁾ Anti-Lucretius, lib. VIII.